





ТАЪЛИМ ВА ТАЛҚИН

# ДУНЁҚАРАШНИ ЎЗГАРТИРАЙЛИК

Бу юк келажакни кўзлаган жамият янги яратилган ва умумданий тараққиётга юз тутган даврда таълимнинг янги концепциясини яратишни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. Ҳозирги замон фанида бундай жараён янги таълим-тарбия парадигмаси деб талқин этиляпти ("Парадигма" сўзига таъриф берадиган бўлса, бу юнунча сўз бўлиб, "намун", "тумсол" деган маъноларни англатади). Унинг кун тартибига чиқиши янги методологик ёндашуларнинг амалга ошириши билан боғлиқ.



Бу вазифани муваффақият билан бажариш учун, аввало, унинг пухта илмий-фалсафий асосини яратиш лозим. Янги таълим-тарбия парадигмасини ишлаб чиқиш, бу масаланинг бир томони, иккинчи томони эса, шўро замонида тарихий, сиёсий, иқтисодий сабабларга кўра таълим тизими Шарқ фалсафаси, шарқона маънавият ва маданиядан анча беғоналашиб қолганидир. Зеро, педагогиканинг миллий тафаккурдан йироқлашуви бир ёқлама ёндашуларни вужудга келтирди. Бу таълим тизимининг шакл ва мазмунига ҳам, шахсининг иқтисодийлаштириш жараёнига ҳам салбий таъсирини кўрсатади.

уларнинг ёш хусусиятлари, ички имкониятлари, қобилиятлари, қизиқишлари инobatта олинмаган, асосий мақсад маълумот етказиш бўлган. Бундай ҳолатни болалар боғчасида ҳам кўриш мумкин эди. Машгулотларнинг аксариятида тарбиячи фақат маъруза қилар эди, холос. Ваҳоланки, бу даврда бола маъруза эшитиши эмас, балки хилма-хил фаоллаш билан шуғулланиб, ёшига монанд кўникма ва малакалар ҳосил қилиши мумкин.

ШАХСИЙ ФИКР



ЕР билан  
ОСМОННИНГ  
фарқи...

рига киришга имкони йўқ. Ойига "фалон миллион" сўм тўлаб ўқитиладиган хусусий мактабларни эса орзу ҳам қила олмайди.

ганаверар экан деб, ҳар нарсани тиқиштира-вериш қандай салбий оқибатларга олиб келиши юқоридаги мисолларда кўринади.

Маълумки, инсон борлигининг ажралмас бир бўлагидир. Шунинг учун таълим жараёни инсоннинг табиий ва руҳий эҳтиёжларини мувофиқлаштириб турувчи табиат қонунига уйғун бўлиши керак. Ёш болада нарса ва ҳодисаларни маълум мушоҳада орқали тушуниш қобилияти яхши шаклланимагани боис, саёз тушуначлар унинг ҳиссий кечинмаларига шикаст етказиши мумкин.

Бизга маълумки, дунёдаги қашшоқ мамлакатларнинг худудлар рейтингига, Ҳиндистон давлати киритилган. Эътиборини тортган жиҳати шундаки, дунё реал секторларига энг кўп Ахборот технологиялари, тиббиёт соҳалари бўйича сифатли мутахассис етказиб бериш рейтингларида ҳам айнан Ҳиндистон юқори ўринларни эгаллаган.

Ҳулосам шунки, ўқувчилар "доска яхши кўринмапти", "хона совуқ", "ручка яхши эмас!" деган моддиятта таянувчи баҳонадан қочишлари шарт. Педагоглар эса таълим сифатини замонавий таълим технологияси, техникалар билан таъминланган аудитория, жалстук тақдан талабдан қидирмасликларни, таълим сифатини руҳ ва дунёқарашни ўзгартиришдан бошлашлари лозим!

Бобуржон ОЧИЛОВ,  
Тошкент Молия виституту ўқитувчиси,  
иқтисодчи.



# ТОМОРҚА ХЎЖАЛИГИ

одамлар ҳам, халқ ҳам манфаат топади

Бугунги кунда томорқадан оқилона ва тўғри фойдаланишга давлат сиёсати даражасида эътибор берилмаётгани бежиз эмас. Халқимизда: "Кўлдан берганга куш тўймак", деган гап бор. Буни Сурхон воҳаси одамлари яхши билишади. Шунинг баробарида, уллар томорқа хўжалигини юритиш ҳадисини олишган.

Сурхон томонларда давраларда "Яхшининг шарофати", деган гап айтилди, билинги, ҳаромдан ҳазар қиладиган, меҳнатқаш, иймонли инсонлар тарихи ҳақида сўз боради. Шеробод туман марказига туташ бўлган "Кўргон" маҳалласида 461 хонадонда 3303 нафар аҳоли истиқомат қилади. Қишлоқ ва гузарларни айланб, хонадон томорқаларини кўздан кечирсангиз, баҳри-диллигингиз очилади.

қиламиз, — дейди Номоз Саломов. — Сархил мевалар билан бозор пештахталарини тўлдириб баробарида оила кам-кўстини бутлаймиз. Яна, энг муҳим томони, болалар ер билан тиллашади, бекорчи вақти бўлмайди. Мана, фарзандларимиз ҳам деҳқончилик, богдорчилик сир-синоатларини ўзлаштирипти, ўргангани ўзларига фойда-да.

ВАЗИЯТ

# КОРОНАВИРУС ЮҚТИРГАН ДУНЁДАГИ ИЛК ОДАМ

XXI аср пандемиясига сабаб бўлган илк одамнинг бу балони қандай юқтиргани ҳалигача номаълумлигича қолмоқда. Яна шу ҳам номаълумлиқ, у биринчи беморни ёки "нолинчилар" (ундан ҳам олдин юқтирганлар) ҳам бормиди? У ким узи?

Аёл криветка — денгиз маҳсулоти сўса, демак инфекция одамларга денгиз маҳсулотларидан юққани ҳам тахмин қилинмоқда. Олимлар ўртасида ҳалигача вирус кўрсалалақдан тарқидими ёки денгиз маҳсулотларидан деган баҳо-мунозаралар давом этапти.

даги коронавирус ташхиси қўйилади. У 2020 йил январь ойи бошида шифохондан соғайиб чиқди. Январнинг ўрталарида унинг қизи ва оила аъзоларида ҳам COVID-19 аниқланади.









